

Program w języku Python realizujący metodę Newtona (stycznych)

Bartosz Beksa, Paweł Bukowski, Tomasz Domurad, Michalina Całus

kwiecień 2021

1 Teoretyczny opis metody numerycznej

Problem znalezienia miejsca zerowego funkcji $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ zamienimy na wyznaczenie miejsca zerowego stycznej do wykresu tej funkcji. Niech $x_0 \in [a, b]$ będzie ustalonym startowym przybliżeniem miejsca zerowego f .

Za kolejne przybliżenie x_1 przyjmujemy miejsce zerowe stycznej w punkcie $(x_0, f(x_0))$ w poniższym równaniu:

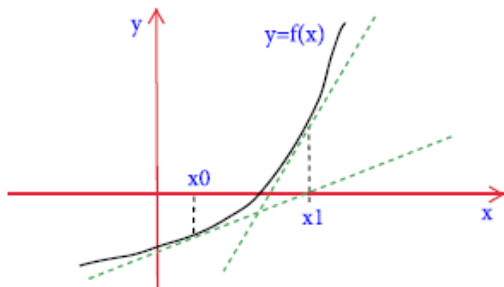
$$y = f'(x_0)(x - x_0) + f(x_0)$$

wstawiamy $y = 0$ i otrzymujemy:

$$0 = f'(x_0)(x - x_0) + f(x_0) \Rightarrow x_1 := x_0 - \frac{f(x_0)}{f'(x_0)}$$

Otrzymamy tak iteracje nazywane metodą Newtona lub stycznych.

$$x_{k+1} = x_k - \frac{f(x_k)}{f'(x_k)}, k \geq 0$$

Rysunek 1: Metoda stycznych na wykresie

Błąd przybliżenia

Dzięki kolejnym iteracjom uzyskujemy coraz dokładniejsze przybliżenie miejsca zerowego. Obliczenia można kontynuować do czasu gdy wynik będzie satysfakcjonujący. Błąd k-tego przybliżenia można oszacować poprzez nierówność:

$$|x^* - x_k| \leq \frac{f(x_k)}{m}$$

$$|x^* - x_k| \leq \frac{M}{2m}(x^* - x_{k-1})^2$$

gdzie stałe wylicza się ze wzorów:

$$m = \min_{x \in [a, b]} |f'(x)|$$

$$M = \max_{x \in [a, b]} |f''(x)|$$

2 Przykład ilustrujący metodę

Metodą Newtona wyznaczymy dodatni pierwiastek z równania $x^2 = 2$:

$$f'(x) = 2x$$

$$f''(x) = 2$$

za x_0 uznamy 2

z metody Newtona wiemy, że $x_1 = x_0 - \frac{f(x_0)}{f'(x_0)}$ a więc:

$$x_1 = 2 - \frac{f(x_2)}{f'(x_2)} = 2 - \frac{2}{4} = 1,5$$

$$x_2 = 1,5 - \frac{0,25}{3} \approx 1,4166$$

$$x_3 \approx 1,4142$$

Takie przybliżenie miejsca zerowego jest już dla nas wystarczająco dobre.

3 Opis implementacji algorytmu realizującego metodę

Program pobiera od użytkownika wzór funkcji, ustalone startowe przybliżone miejsce zerowe funkcji oraz ilość iteracji jakie ma wykonać żeby obliczyć miejsce zerowe funkcji, a następnie zwraca ułamek, który jest przybliżeniem miejsca zerowego podanej funkcji.

Program wykorzystuje funkcje pomocnicze do obliczeń:

- functionvalue - oblicza wartość funkcji dla podanej wartości
- derivativevalue - oblicza wartość pochodnej funkcji dla podanej wartości
- count - liczy przybliżenie miejsca zerowego z dokładnością do n iteracji

Metoda Newtona (stycznych)

Instrukcja

Jako zmiennej należy używać 'x'.
 Funkcja powinna być zapisana jak wyrażenie matematyczne w pythonie
 np. x^2 powinno być zapisane w postaci $x**2$
 $2x$ powinno być zapisane w postaci $2*x$
 Zmienna 'n' musi być większa bądź równa 1.
 x_0 należy podać jako liczbę zmiennoprzecinkową

Podaj dane

f(x) =

x_0 =

n =

Oblicz

Rysunek 2: prezentacja działania programu 1

Metoda Newtona (stycznych)

Instrukcja

Jako zmiennej należy używać 'x'.
 Funkcja powinna być zapisana jak wyrażenie matematyczne w pythonie
 np. x^2 powinno być zapisane w postaci $x**2$
 $2x$ powinno być zapisane w postaci $2*x$
 Zmienna 'n' musi być większa bądź równa 1.
 x_0 należy podać jako liczbę zmiennoprzecinkową

Podaj dane

f(x) =

x_0 =

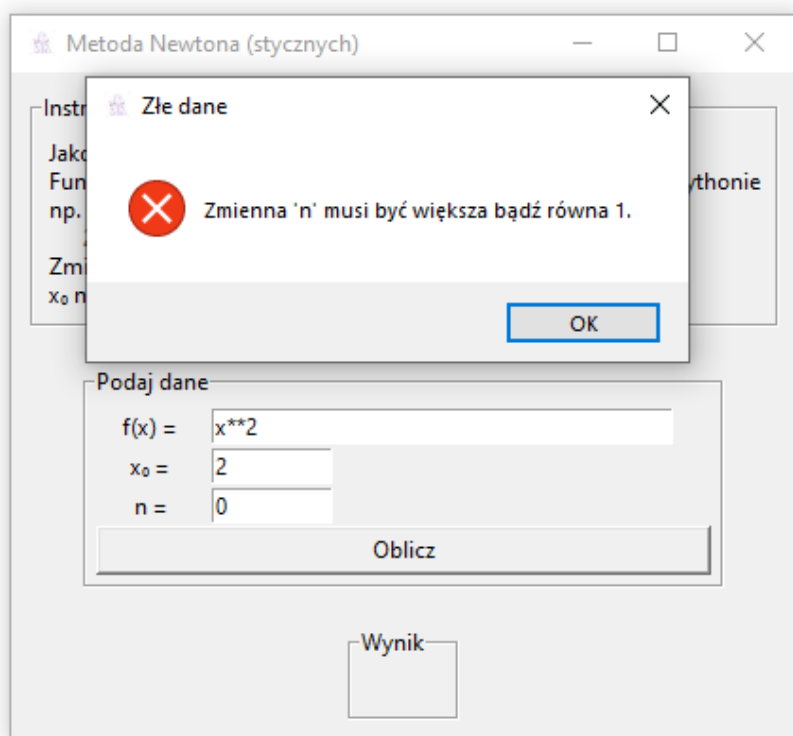
n =

Oblicz

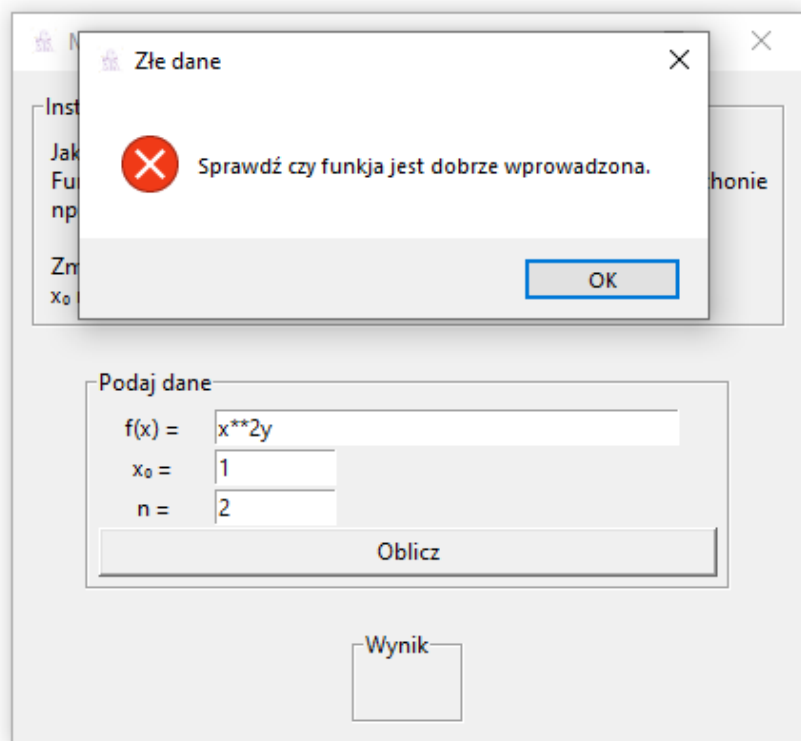
Wynik

0.50000

Rysunek 3: prezentacja działania programu 2

Rysunek 4: prezentacja działania programu 3

Rysunek 5: prezentacja działania programu 4

4 Kod programu

Kod załączony w archiwum razem z dokumentacją.

5 Dokładniejszy opis programu

Program używa wbudowanej w pythona biblioteki tkinter używanej do stworzenia interfejsu graficznego.

Program po uruchomieniu wyświetla instrukcję wprowadzania danych i prosi o podanie wzoru funkcji, x_0 od którego zacznie przybliżanie i liczbę n , czyli ilość iteracji które ma wykonać. Zwraca przybliżone miejsce zerowe w postaci liczby zmiennoprzecinkowej.

Zabespieczeniem przed wprowadzeniem niepoprawnych danych jest m.in.

komunikat: "Zmienna 'n' musi być większa bądź równa 1." lub

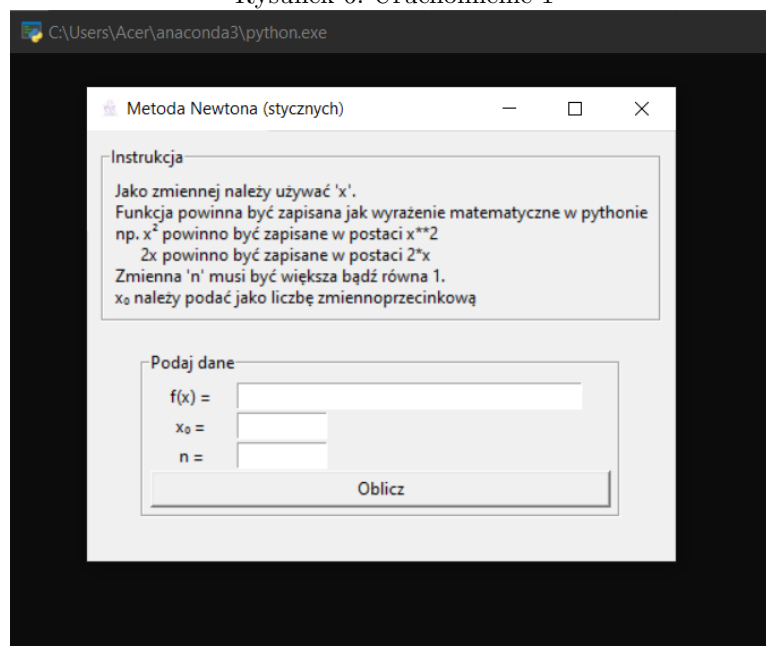
komunikat: "Sprawdź czy funkcja jest dobrze wprowadzona."

6 Uruchomienie programu

Do uruchomienia programu potrzebny będzie zainstalowany Python najlepiej w wersji 3.8.0. Należy umieścić wszystkie pliki w jednym miejscu i uruchomić app.pyw przy pomocy pythona.

__pycache__	07.05.2021 17:51	Folder plików	
app.pyw	07.05.2021 16:08	Plik PYW	3 KB
functions.py	07.05.2021 03:11	JetBrains PyCharm ...	1 KB
grafika.ico	25.03.2021 19:04	Ikona	120 KB

Rysunek 6: Uruchomienie 1

Rysunek 7: Uruchomienie 2